

OBRYDZIĆ (32) *vb pf*

o prawdopodobnie jasne (tak w o-).

inf obrzydzić (8). ◇ *fut* 1 sg obrzydżę (1). ◇ *praet* 1 sg m obrzydził(e)m (1). ◇ 2 sg m -ś obrzydził (1). *f* -eś obrzydziła (1). ◇ 3 sg m obrzydził (5). *f* obrzydziła (1). ◇ 2 pl m pers -ście obrzydzili (1). ◇ 3 pl m pers obrzydzili (6). ◇ *plusq* 1 sg *f* -m była obrzydziła (1). ◇ 3 sg m był obrzydził (1). ◇ 3 pl m pers b(e)li obrzydzi(e)li (1). ◇ *imp* 2 sg obrzydź (1). ◇ *con* 3 sg m by obrzydził (1). ◇ 3 pl m pers by obrzydzili (2).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde bez cytatu.

Wywołać wstręt, odrazę do czegoś lub kogoś; *vituperare* *Vulg*; *maledicere* *PolAnt* [*kogo, co*] (32) :

obrzydzić komu (28): WSpomozycielu nalfz wewłfch nawalnościach vpadkow nalfych boze: [...] racz miłofciwie wyzwalac nas od takich przypadkow ktoreby tobie miały obrzydzić dulle nalfse *RejPs* 102v; Boś mi yuż obrzydził tę naukę Luterfka/ á w tey walfey którą kołcyelną zowyećye/ też mi fye nye wlfyfko podoba. *KromRozm I P3, O*; *CzechRozm H2v*; Tęc fą rzeczy Pánowie moi/ które nam Polakom myśl kázić/ á ten świat fpráwnie obrzydzić máią. *OrzQuin Y4v*; A gdy pijaństwo inemu obrzydzić chcefz: day mu po trzy dni Sowie iáycá w pićiu. *SienLek 57v, S[ss]4*; *PapPan F12*; *SkarJedn 230*; [*Jakub*] przyzwawłzy Symeoná y Lewiego gromił ie/ mówiąc: ftrwożyliście mię y obrzydzili obywatelom ziemie tey *SkarŻyw 348, 35, 92, 207*; *PapUp B4*. Cf *obrzydzić komu* czym, »obrzydzić sobie«.

obrzydzić komu czym (1): O niezczęfna godzino coś mnie w świat wydáłá/ [...] Czemuś drzwi żywotá ná świat otworzyłá/ Gdyżeś fprofnym wyfłepkiem Pánu obrzydziłá? *GrabowSet B*.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): Wielki to rozum fobyte tho obrzydzić/ Czego fie potym z žáłości małz wlfydzić. *RejZwierc 214v*.

W połączeniu szeregowym (1): [*papież*] wlfyfki dobrodzieyftwá Bołkie/ y dáry Duchá Świętego záćmił/ zelżył/ y obrzydził/ prawdziwą chwálę Bołką zhánbił/ y pothępił *KrowObr 53v*.

W charakterystycznych połączeniach: *obrzydzić* *chuć, dary, dobrodziejstwa, duszę, dziedzictwo, grzech, kacerstwo, księżą, maskary, miasto, miłość, naukę* (2), *obrzęd, pijaństwo* (2), *rzeczy świeckie, starość, świat* (2), *ustawy, wiarę*; *obrzydzić* *barzo, na wszem*.

Zwrot: »obrzydzić sobie« [*szyk zmienny*] (14): *KrowObr 107v, 203v*; Rozgniewał fię tedy Pan w popędliwości nád lud fwoy/ á obrzydził sobie dziedźictwo fwoie [*abominatus est haereditatem suam*]. *BibRadz Ps 105/40, Eccli 33/13[12], Lev 26/30, 2.Reg 13/15, Sap 16/3*; [*córka o ojcu*] Ale fámá áni wiem co mię thák vwiodło. Zem go sobie ták byłá ná wlfzem obrzydziłá/ Y widzę zem fie teraz bárzo omyliłá. *HistLan D*; Tákże też ty ftárość fwą gdy ná cię przypádnie/ á iużbyś iá sobie obrzydzić miał iáko zły gofpodarz ftháry dom dla zábrukánia iego? *RejZwierc 172, 214v*; *CzechRozm 250*; Ale on [*Abramijusz*] iufz był sobie/ abo raczey Duch Boży w nim rzeczy świeckie obrzydził *SkarŻyw 234, 13*; Ma fię grzełzny/ ktory prawdziwą wiarę ma/ pierwey przelęknąc gniewu Bożego y ftráfzliwey frogości iego: áby sobie obrzydził grzech *SkarKaz 348a*.

Szeregi: »obrzydzić i obmierzić« (1): káždy wierny nie tylko tego ná sobie doznawác ma/ że nim świat gárdzi/ [...] ále też on tákże sobie świat obrzydzić y obmierzić ieft powinien iáko fzubienicznká iednego *CzechRozm 250*.

»ohydzić a obrzydzić« (1): [*Rabini*] wam wiarę śpifałi/ y plotek wiele kłamliwych o nowym nálezym teftámenćie/ y o nálezym Pánie Iezufie Chriftofie/ ku niey przydáli y przypifałi [...] áby nas v poľpolftwá wáfzego ohydziłi/ á Iezufá z náuką iego obrzydziłi. *CzechRozm* 70v.

»zelżyć i obrzydzić« (1): A ták zelżyli y obrzydźili ludźyom wśyftek obrząd koścyelny/ iż fye yuż też łámi fkarżá ná fwą wolá y ná nyenabożeńftwo ludźi *KromRozm I O*. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»zganić a obrzydzić« (1): y zgánił [*krol Ptolomeus Aleksandra*] á obrzydził go [*vituperavit eum*]/ że chćiał mieć Kroleftwo iego. *Leop 1.Mach* 11/11.

Synonimy: ohydzić, obhydzić, omierzić, obmierzić.

Formacje współrdzenne cf BRZYDZIĆ.

Cf OBRZYDZENIE, OBRZYDZONY

AS